

M. T. F. N. 99/298 1945

Jatetty 29/10-45

Muinaistieteellinen Toimikunta

Historiallinen osasto.

Kertomus Raaseporin linnan raunioilla syyskesällä 1945 suoritetuista korjaus-suojaamis- ja uusimistöistä:

Muinaistieteelliseltä Toimikunnalta saadun määräyksen johdosta matkusti allekirjoittanut työnjohtaja mukanaan kolme työmiestä (V. Kuittinen, K. Martin ja M. Sundberg) elokuun 23 p:nä 1945 kuorma-autolla suoraan Helsingistä Grabbakan ja Raaseporin linnojen raunioille tässä tarkemmin selostettavia korjaustöitä suorittamaan.

Edellämainitulla kuorma-autolla vietiin Helsingistä korjaustöissä tarvittavien työvälineiden lisäksi puutavarat ja nauhat sekä menomatalla edellisten lisäksi Lohjan tehtailta Virkkalasta sementti ja kalkki. Näiden viimeksi mainittujen tarvarain saannin ehtona oli, että ne noudettiin tehtailta.

Menomatka tapahtui Helsingistä Lohjan tehtaiden ja Grabbakan linnan raunioiden kautta Raaseporin linnan raunioille. Grabbakan linnan raunioille jätettiin korjaustöitä suorittamaan V. Kuittinen ja K. Martin sekä korjaustöissä ^{tarvittavat} työaineet ja -välineet. Grabbakan linnan raunioilta jatkui menomatka Raaseporin linnan raunioille, jonne jätettiin loput ja siellä tarvittavat työaineet ja -välineet ja jonne allekirjoittanut ja M. Sundberg jäivät. Paluumatkalla ~~HEIKKINEN~~ Grabbakan linnan raunioille vei kuorma-auto Raaseporin linnan raunioille laastilaatikoita y.m. Grabbakan linnan raunioiden korjaustöissä tarvittavia työvälineitä.

Raaseporin raunioilla suoritettut korjaustyöt:

Varsinaiset korjaustyöt aloitettiin raunioilla elokuun 24 p:nä 1945. Ensimmäiseksi tehtiin väliaikainen käytävä

rakennustarvikevarastosta suoraan ylös linnan raunioille ja sen valmistuttua aloitettiin linnan pyörötorniin johtavan uuden käytävän rakentaminen. Elokuun 27 p:nä onnistuttiin saamaan kaksi paikkakunnan miestä raunioiden ~~raunioiden~~ korjaustöihin. Tällöin ryhdyttiin kaatamaan metsästä puita pyörötorniin johtava käytävän tukipylväikäi mitä edelleen rakennettiin. Samanaikaisesti muurattiin linnan huoneen l-k:ssa olevan muuriaukon oikean sivustan yläosa ja tehtiin samaan muuriaukkoon kaarikehys eli n.s. valvipoka.

Elokuun 30 - 31 päivien välisenä aikana kävi Historiallisen osaston johtaja fil. t:ri Nils Cleve Raaseporin ja Grabbakan raunioilla, jolloin sovittiin yksityiskohtaisemmin raunioilla suoritettavista korjaus- y.m. töistä.

Syyskuun 1 ja 6 päivien välisenä aikana oli allekirjoittanut käymässä Helsingissä. Täältä palattuani saatoin todeta, että mainittuna aikana oli linnan pyörötorniin johtava uusi käytävä saatu niin pitkälle valmiiksi, että ainoastaan sen n.s. sivukaiteet vielä olivat tekemättä. Tämän lisäksi oli puheena olevan ajanjakson kuluessa purettu entinen torniin aikaisemmin johtanut ja sangen pahoin lahonut, väliaikaiseksi tarkoitettu käytävä.

Töiden edelleen keskeytymättömästi jatkuessa tehtiin yllämainitun käytävän sivukaiteet valmiiksi ja muurattiin sen kannatusvuoliaiset y.m. muurien kiviseiniin kiini, joten käytävä saatiin näin ollen suunnitelman mukaiseen kuntoon.

Linan huoneessa l-k muurattiin jo edellä puheena olleen muuriaukon holvi ja saman huoneen itäisessä seinässä muurattiin eräiden putoamaisillaan olevien seinäkivien alle tukimuuri ja samassa seinässä olevan muurisyvennyksen vasensivusta mikä muurattiin tiileistä. (Vertaa korjaustöistä otettuja selventäviä valokuvia N:ot I ja II).

Pyörötornin yläosaan portaikon päällä olevasta suoja-ko-

pista lähtien n.s. ritarisalin itäiseen ulkoseinään asti tehtiin uusi suojakaide. Muurien korjauksia tehtiin osassa muurien päällystöitä, lankkukäytävään johtavissa kiviaskelmissa y.m:lla. Läntisellä sivustalla olevat ja muurien päälle mahdollisesti tapahtuvaa kiipeilyä estämään tarkoitettut raudat, jotka oli revitty irti kiinnitettiin uudelleen. Huoneessa m, muurattiin holvin jalasta t.s. alaosista irtaantuneita muurien kiviä uudelleen paikoilleen. Pyörötornissa laskettiin sementillä ja muutenkin uudelleen kunnostettiin asfalttilattialle kerääntyvän veden poisjohtokouru eli -uurna. Mainittu lattia korjattiin ja vielä ainakin korjaustöiden päätyttyä^{latti} raunioilla voitiin todeta, ettei näin korjattu lattia vuotanut. Pyörötornissa olevat vuotojen johdosta pahastikin sienistyneet, homehtuneet ja jo alkuun mädäntyneet kattovuoliaiset puhdistettiin. Samoin^{puhdistettiin} kaikki muurien päällystöt ja sivut sekä huoneet ja pihat pensaskasvullisuudesta^{uudesta} sekä tehtiin töiden johdosta aiheutuneet jälkisiivoustyöt.

Linnan raunioilla olevat asfalttihuopakatot korjattiin, mikä se oli mahdollista saatavilla olevilla aineilla.

Linnan raunioilta ajettiin soraa sillalle johtavalle tielle joka oli ajettu sangen kuoppaiseksi. Samalla korjattiin joen yli johtavan sillan kantta. Linnan niityltä ym:lta raivattiin huomiota kiinnittävimmät kuivuneet puut pois. Koottiin raunioille jäävä puutavara huoneeseen t, jossa se pinottiin etelänpuoleisen seinän sivuun. Saman huoneen linnanpihaan johtavaan oviaukkoon asetettiin ovi ja ikkuna-aukot tukittiin laudoilla, jottei raunioilla yleisö^{käyvä} pääsisi mainittuun huoneeseen..

Oheisena on edellä mainittujen lisäksi kaksi muuta valokuvaa N:ot III ja IV, jotka ovat otettu pyörötorniin johtavasta käytävästä korjaustöiden selostuksen havainnollistamiseksi.

Korjaustyöt Raaseporin linnan raunioilla saatiin loppuun suoritetuksi syyskuun 20 p:nä 1945 ja samana päivänä matkusti ale-

kirjoittanut y.m. miehet Helsinkiin.

Korjaustöihin käytettiin varoja seuraavan laskelman mukaan:

Työhön	20,480:--
Kuljetuksiin ja muihin sekalaisiin menoihin	2.593:--
Miesten päivärahoihin ja matkoihin	3.028:--
Yhteensä	<u>mk.26.101:--</u>
	=====

Edellä esitetyn laskelman selvennykseksi lienee syytä mainita, että korjaustyöhön käytettyjen aineiden hinta suoritettiin suurimmalta osaltaan Grabbackan linnan raunioiden korjaustöihin myönnetystä määrärahasta.

Raaseporin linnan raunioille varastoitiin työvälineitä y.m. seuraavasti:

Työkaluvajaan:

- 1 kpl. vinssi, jossa teräsköysi, 2 väkipyörää ja kaksi veiviä.
- 1 " sementin sekoituskone
- 1 " tahko
- 1 " laastinsekoituslapio
- 5 " huonoja laasti sankoja
- 1 " huono hiekka-lapio
- 2 " laastinkantokonttia
- 1 " peltinen tynnöri (toinen pää avoin)
- 1 " asfaltti astia
- 1 " hiekkaseula
- 2 " rauta-astioita
- $\frac{1}{2}$ säkkiä kalkkia
- vähän 6" nauvoja
- " vanhoja "

Ulkokatokseen:

- noin 130 kpl. isoja II merkittyjä tiilejä
- "- 75 " pieniä tiilejä

3 kpl. isompia laastin sekoituslaatikoita

4 " pienempiä laastin sekoituslaatikoita.

Huoneeseen t:

Jällelle jäänyt puutavara, joka sisältää pääasiallisesti piiruja y.m. käytössä olleita teliney ja muita aineita.

Helsingissä lokakuun 27 p:nä 1945.

.....*O. G. Huusisto*.....

Lisäys Raaseporin linnan raunioiden korjaustöistä 27. 10.
1945 jättämäni kertomukseen.

Käytävästä f joka johtaa linnan sisäpihaan poistettiin entinen lankkukäytävä, mikä luultavasti oli tarkoitettu väliaikaiseksi, täytettiin ja tasoitettiin tie jota myden kuljetaan linnan sisäpihaan. Tämän tien pyörötornin puoleiseen sivuun kaivettiin oja linnan sisäpihaan kerääntyvän veden pois johtamista varten. Muurin f kohdalle tahtiin vesikouru ja sen II esipihaan puoleiseen päähän luonnonkivistä n.s. veden ulosheittäjä.

Turistimajassa korjattiin päreinen vesikatto niin, ettei se ainakaan pois lähtiessämme vuotanut.